

לקראת נסיונות הכלאה בצאן לבשר

אנו עומדים להתחיל בהכלאות בין מספר כבשים מגזע אואסי לבין אילים מגזעי-בשר, שהובאו מחוץ-לארץ. כיון שיש אי-בהירות ביחס למטרות ניסיון זה, אציין בזה בקצרה.

של בני הכלאות אלה, אך המטרה העיקרית היא למצוא רחלה איתנה וטובה, שתהיה אם טובה ומייצר רת צמר יעילה.

המטרה העיקרית של הניסיון השני היא להשיג טלה בעל כמות מכסימלית של בשר רב-ערך וכמות מינימלית של שומן ועצמות. על הטלה לגדול בחדשי המרעה הירוק, כשהמזון זול, והפיטום (פיניש) צריך להיעשות לאחר עונה זו. ברצוננו גם להעביר מספר טלאים לניסיון הראשון, כדי להשוותם עם בני ההכלאות האחרות, וכמובן — בני כל ההכלאות יושו לאואסי.

לפי מהות הנסיונות ברור, שמגמתנו היא לשי-תוף-פעולה הדוק עם המטפלים בעדרים. ברצוננו לקבל מהאחראים על העדרים נתונים מלאים על בני ההכלאות: מקרי תמותה, מחלות טלאים, שקילות שבועיות, ובתקופה האחרונה גם שקילות בכל יממה. כל הטלאים בעדר חייבים להיות מוחזקים בתנאים שווים. כן נשמור לעצמנו זכות להעביר את הטלאים ממקום למקום, כפי שנמצא לנחוץ.

ולבסוף — מספר מלות-הסתייגות. יכולות להיות לנו דעות מסוימות ביחס לגזעים הטובים ביותר למטרותינו; אך אין בידינו עתה נתונים מדעיים כדי הכרעה לטובת אחד הגזעים, כמתאים ביותר לתנאינו. אך לפני שנה החלה התחנה לחקר החקלאות בנסיונות בגזעי חוץ-לארץ. אנו מקווים, שנסיונות אלה יתנו לנו את הנתונים המבוקשים לכך.

אנו מעריכים מאוד את נכונותם של המשקים לעזור לפתרון בעיות הענף בארץ, אך אין אנו יכולים לקחת על עצמנו אחריות לגבי התוצאות שיושגו. אולם הסיכון בנסיונות אלה אינו רב, שכן לאחר שתיגמר ההזרעה המלאכותית בזרמת האילים מגזעי הבשר, ירביעו במשקים את כל הרחלות שלא התעברו — באילים מגזע אואסי, וכך לא תישאר בעדר רחלה בלתי מעוברת.

הנרי (צבי) גומ

התחנה לחקר החקלאות

אין זה מדרכה של התחנה לחקר החקלאות להכ-תיב למשקים דרכי טיפוח עדריהם; אך סבורים אנו, כי לחקלאינו צריכה להיות אפשרות בחירה בין גזעי צאן המתאימים ביותר לייצור חלב לבין כאלה המתאימים לייצור בשר וצמר. כרגע יש בידי חקלאינו רק גזע אואסי המקומי. עד עתה אין אנו יודעים הרבה על יכולת הגזע הזה כמייצר בשר וצמר. מה שידוע הוא, כי הוא אינו מצטיין בכך. כן ידוע כי בכל הארצות, שבהן מגדלים כבשים לבשר, כגון ניו-זילנד או אוסטרליה, משתמשים לתכלית זו בבני-כלאיים.

לכן עיבדנו תכנית לנסיונות-הכלאה, בשיתוף עם משה שפירא, המדריך הראשי לגידול צאן בסוכנות היהודית. התכנית נשלחה אל משרד החקלאות ואל אגודת הנוקדים, והם בחנו ואישרו אותה. אנו שמחים להודיע, אפוא, שכל המוסדות המעוניינים בטיפוח הצאן משתפים פעולה. התחנה לחקר החקלאות אחראית לביצוע הממשי של התכנית. היא תבצע את ההזרעה המלאכותית, תאסוף את הנתונים ותנתחם. הניסיון ייערך במספר קיבוצים, שנבחרו למטרה זו, בנגב ובגליל העליון. המוסדות האחרים הנוגעים בדבר ישתפו אתנו פעולה בעבודת-השדה ובייעוץ.

התכנית כוללת, למעשה, שני נסיונות נפרדים: א) ניסיון לזמן ארוך, ובו תבוצע הכלאת-דחיקה של גזע אואסי עם הגזעים קורידייל, קולומביה, רמ-בויה או מארינו הגרמני.

ב) ניסיון לזמן קצר, ובו תבוצע הכלאה בין כבשים מגזע אואסי לבין אילים מהגזעים דורסאט-הורן ובורדאר-לאסאסטאר. המטרה כאן — ייצור בשר-טלאים.

המטרה העיקרית של הניסיון הראשון היא למצוא את כבשת-הצמר שתתאים עצמה בצורה הטובה ביותר לסביבה נתונה ותהיה מתאימה ביותר, בסביבה זו, מבחינה כלכלית. הרחלות מהכלאה זו תוכלאנה שוב עם אילים מאותו גזע-אב משובח — בשיטת הכלאת דחיקה — עד שיתקבל דור שלישי או רביעי. עי. ננסה, כמובן, לבחון גם את ערך בשר הטלאים